

Kjak

Annfinnur Garðalíð

Góðu sjálvstýrisveljarar kring landið – úti og heima

Eg vil takka tykkum hjartaliga fyri stuðulin til lógtingsvalið 2011. Hesuferð var eg og stuttur, men vónin er, at betur verður næstu ferð. Eg havi lært nakað um politik og kjak millum fólk í hesum samanhangi, og tað hevur verið sera áhugavert. Ingi Mohr sáli bleiv spurdur hendan spurning: “Nær byrjaði tú valstríðið?”. “Dagin eftir valið!” var svarið. So eg vil royna hannsara máta og vónandi bert tað á mál til næsta val.

Stóra tøkk øll somul.

Við sjálvstýris-kvøðu

Annita á Fríðriksmørk

Sum vágað og vónað

Hóast Tjóðveldi hevur verið fyri sínum størsta afturstigi síðani 1994, so vóru Tjóðveldisglottar at hóma valkvøldið, tá ið t.d. tjóðveldisveljarin vísti, at hann framvegis stendur sterkur um formannin, - at útjaðarin er hampuliga væl umboðaður í tingbólkinum, hóast spádómarnir beint frammanundan søgdu tað mósatta, - og at kvinnuvalið hjá flokkinum skrivaði søgu.

Harmist hinvegin um, at vit mistu umboðanina í Eysturoynni og í Norðoyggjum, nú sera dugnalig álitisfólk umboðaðu hesi øki sum valevni. Men so væl vóru tey við í kappingini kortini, at var hin sjei-valdømisskipanin galdandi, hevði hon - við tí atkvøðubýti, sum var valdagin – givið okkum umboð í báðum hesum økjum!

Tað er ógvuliga umráðandi, at tey, sum umboða Tjóðveldi hava so gott samband við fólk í úr øllum landinum og úr øllum samfelagsløgum sum møguligt, - tástani er okkum liv lagað. Megna vit at verða hin savnandi flokkurin um tey mørk, sum eru í samfelagnum, og ein flokkur, sum tosar við fólk ið og lurtar,

fáa vit samband við tað fólk, sum kann geva okkum tann positiva dialogin og tað neyðuga kjakið. Tá læra vit av og hoyra um royndir hjá tí vanliga fólkinum kring alt landið, - teimum, sum skapa tey virði og tann framburð, sum vit øll liva av.

Táið vit bjargaðu minniluta-samgonguni...

Vit finga fleiri avrik í hús síðsta hálva árið fyri lógtingsvalið, hóast pilarnir somu mánaðir alsamt peikaðu niðureftir hjá Tjóðveldi. Hesi avrik eru at fegnast um, og nokk eisini orsök til, at vit hóast alt finga tað val, vit finga. Feilirin var, at vit megnaðu ikki at selja vøruna soleiðis, at vit hildu uppá veljararn í nóg stóran mun, - hann fór frá okkum, og lógið nokk yvir til aðrar flokkar, sum vóru av somu áskoðan, sum vit hetta hálva árið.

Hvussu var og ikki so eiga vit, tingmanningin í Tjóðveldi, sum sótu við valdið hesa tíðina, at hava dirvi til saman, og hvør sær at taka á okkum ábyrgdina av tí afturgongd, sum flokkinum var fyri hesar mánaðir!

Vit megnaðu fleiri avrik,

Okkara fólkavaldu rættiliga skilagóð við ymiskum royndum á hvør sínum øki. Tí ivist eg onga løtu í, at hesi koma at standa væl saman, og koma øll at verða ein styrki fyri tað parlamentarisku viðgerðina av teimum málum, sum verða á tingborði komandi tíðina

gamaní, men vit mistu nógvar veljarar sama tíðarskeið. At missa so nógv av stokkinum beint fyri eitt val, er eitt niðurlag fyri ein flokk, sum vil nakað so stórt sum at stovnsa hin froyyska statin! Hinvegin so er ein uggi í orðunum hjá Winston Churchill, tá ið hann segði, at: “Success is the ability to go

from one failure to another with no loss of enthusiasm”. Gamaní hava vit gjørt feilir, men mál okkara stendur framvegis har, sum drangur í brimi! Feilunum mega vit læra av, so leingi vit hava málið í eygsjón!

Takk fyri stuðulin!

Fari at takka tykkum øllum,

sum stuðlaðu Tjóðveldi á valinum leygardagin, og tykkum kring landið, sum valdu meg persónliga. Tað er at fegnast um, at tit 5.589 veljarar stóðu saman um flokkin hóast mótburð og ágang.

Eg náddi ikki innum tinggátt hesaferð, og tað harmist eg sjálvsagt um! Velji tó í hesum sambandi at takka tykkum mongu, sum hava valt meg inn á ting síðani 1998. Tað er ein álitisvátan, sum eg vóni, at eg havi livað upp til! Hesaferð varð eg so vald sum 1.varafólk hjá teimum seks, sum nú umboða flokkin.

Flokkurin er tódnaður nakað nógv, tíverri. Hinvegin eru okkara fólkavaldu rættiliga skilagóð við ymiskum royndum á hvør sínum øki. Tí ivist eg onga løtu í, at hesi koma at standa væl saman, og koma øll at verða ein styrki fyri tað parlamentarisku viðgerðina av teimum málum, sum verða á tingborði komandi tíðina.

Við ynskjum um blíðan byr, ynski eg veljaranum og okkara fólkavaldu og Tjóðveldinum góða eydna, nú aftur verið farið úr dalinum upp móti tindunum.

Latið ikki bankarnar forkoma samfelagnum

Jørgen Meitilberg

Fyrr í summar boðaði BankNordik í hálvársroknskapinum frá, at útlánini fyri 2011 vóru minkað úr 8,8 mia. kr. niður í 8,4 mia. kr. grundað á minkandi lánihug hjá hjá privat- og vinnukundum. Fyri at javnviga hetta, hækkar bankin útlánsrentuna við 0,5 stigum. Undir vanligum marknaðartreytum hevði úrslitið verið, at útlánini hjá BankNordik bara minkaðu enn meira, tí lánihugurin minkar við hægri útlánsrentu, ella at fólk læntu pening aðrastaðni, men ak, hetta ber

til hjá froyysku bankunum, tí eingin kapping er á figgjarmarknaðinum. Kjarnin í kapitalismuni manglar í Froyoyum.

Bankastjórin í EIK lá ikki sjóvarfallið av sær og hækkaði útlánsrentuna samsvarandi.

BankNordik hevur nú aftur boðað frá, at útlánsrentan hækkar november, hækkanin er sambært bankanum grundað á hækkanin kostnaðir á figgjarmarknaðinum og øktar útreiðslur í sambandi við herd krøv og reglur frá myndugleikunum. Eisini hesa ferð var EIK banki skjótur og hækkar útlánsrentuna samsvarandi.

Okkurt má gerast við vantandi kappingina millum BankNordik og EIK, tí alsamt fleiri ungar familjur eru sera illa fyri figgjarliga, og tað sama er galdandi fyri vinnulívið. Hetta førir við sær stagnation og fráflyting.

Tað er sera harmiligt at fjølmiðlarnir ikki viðgera hetta nógv meira kritiskt. Vinkulin kundi t. d. verið at samanborið rentustøði í Froyoyum við rentustøði í grannalondunum, ella at fingið eina óhefta útlenska viðgerð av froyyska rentustøðinum.

Tað er ikki langt síðani at man hoyri í útvarpinum at onkur í vinnulívinum

royndi at gera avtalur við aðrar útlenskar bankar, tí útlánsrenturnar í FO eru so himmalhøg. Eitt dømi kundi verið, at ein keypmaður ætlar at opna ein matvøruhandil í Havn. Keypmaðurin tekur eitt lán í BankNordik uppá 10 mió. kr. við eini rentu á 10%. Lánið er eitt seriulán yvir 20 ár, árligu útreiðslurnar eru 1.068.000 kr., av hesum eru 500.000 kr. avdrag, rentukostnaðurin er sostatt 568.000 kr. árliga. Tær 568 t.kr. verða sendar víðari til brúkaran gjøgnum hægri prísir á vørnum. Um rentan var 3%, sum hon er í grannalondunum, so rindar keypmaðurin 415.000 kr.

minni í rentuútreiðslum um árið, tvs. at vørurnar kunnu gerast tað biligari. Hetta er galdandi fyri alt vinnulívið, soleiðis rinda vit brúkarar óbeinleiðis ovurhonds nógv gjøgnum eitt alt ov høgt kostnaðarstøði til bankarnar, umframt at vit beinleiðis rinda eina okursrentu fyri okkara sethús.

Tað er eingin ivi um, at rentustøðið køvur alla samfelagsmenning í landinum. Vónandi ber til at seta neyðugan pening av á figgjarlógini, soleiðis at Húsalánsgrunnurin veruliga kann gerast ein kappingarneyti, tá um sethúsafigging ræður. Tað er eisini vert at

umhugsa, um tað ber til at fáa BankNordik aftur á almennar hendur, so at endamál bankans er at reka bankavirksemi, men harumframt at taka neyðug samfelagslig atlit. Endamálið hjá bankanum í dag er at tryggja figgjarligt avkast til íleggjararnar. Um hetta verður broytt til neyðug samfelagslig atlit, so fer framtíðarvøkstur at tryggja bankanum størri avkast enn hvat hækkanin útlánsrenta klárar.

Vónandi fara fjølmiðlar ella gløggir politikarar at taka hetta álvarsmál upp.